ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 98.



KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 16-го Декабря. — 1847 — Wilno. WTOREK, 16-go Grudnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 9-го Декабря.

Высочайшая Грамота.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,

ИМПЕРАТОРЪ И САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССІЙСКІЙ,

и проч., и проч., и проч..

Нашему Дѣйствительному Тайному Совѣтнику Графу Блудову.

Общеполезные и ревностные труды ваши на поприщѣ служенія Престолу и Отечеству въ высшихъ государственныхъ должностяхъ, всегда обращали на васъ особенное Наше вниманіе. Оцѣняя усердіе ваше и опытность въ дѣлахъ, Мы избрали васъ для исполненія важнаго порученія, которое требовало какъ глубокаго познанія началъ законодательства, такъ и зрѣлаго обсужденія многосложныхъ и разнородныхъ соображеній. Сіе трудное порученіе исполнили вы соотвѣтственно ожиданіямъ Нашимъ, направивъ возложенные на васъ переговоры съ Римскимъ Дворомъ, въ качествѣ Главнаго Уполномоченнаго Нашего, къ благой цѣли, указанной вамъ Нашими предначертаніями. Условія, подписанныя вами въ Римѣ, дали надлежащее развитіе тѣмъ началамъ, кои Мы положили лично при свиданіи Нашемъ съ покойнымъ Папою Григоріемъ XVI. Такимъ образомъ, освящены обоюднымъ соглашеніемъ постановленія, которыя послужатъ отнынѣ основаніемъ Іерархическаго и Духовнаго Управленія Римско-Католической Церкви въ Имперіи, и ознаменуютъ Нашимъ вѣрноподданнымъ сего исповѣданія неусыпную и отеческую заботливость Нашу о духовныхъ ихъ потребностяхъ и благосостояніи. Во изъявленіе признательности Нашей за столь важную заслугу, Мы Всемилостивѣйше жалуемъ вамъ алмазами украшенные знаки ордена Св. Апостола Андрея Первозваннаго. Препровождая оные присемъ, пребываемъ къ вамъ благосклонны.

На подлинной собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Контрасигнировалъ: Канцлеръ Орденовъ Князь *Волконской.*

Въ С. Петербургѣ, 5-го Декабря 1847 года.

—

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 9-go Grudnia.

NAJWYŻSZY DYPLOMAT,

Z BOŻÉJ ŁASKI

MY NIKOŁAJ PIERWSZY,

CESARZ I SAMOWŁADZCA WSZECH ROSSYI

i t. d. i t. d. i t. d.

Naszemu Rzeczywistemu Radzcy Tajnemu Hrabiemu Bludowowi.

Ogólnie pożyteczne i gorliwe trudy wasze na polu służby Tronowi i Ojczyźnie, w wyższych obowiązkach publicznych, zwracały zawsze na was szczególną NASZĄ uwagę. Oceniając gorliwość waszą i doświadczenie w interessach, wybraliśmy was dla spełnienia ważnego poruczenia, które wymagało zarówno głębokich znajomości zasad prawodawstwa, jako też dojrzałego roztrząśnienia powikłanych i różnorodnych stosunków. To trudne poruczenie wypełniliście odpowiednio NASZEMU oczekiwaniu, przywiódłszy zdane na was układy z Dworem Rzymskim, w stopniu Głównego NASZEGO Pełnomocnika, ku dobremu celowi, wytkniętemu wam przez NASZE instrukcye. Warunki podpisane przez was w Rzymie, dały należyte rozwinięcie tym zasadom, któreśmy MY położyli osobiście przy widzeniu się NASZÉM z zeszłym Papieżem Grzegorzem XVI. Tym sposobem, uświęcone zostały przez zobopólną zgodę postanowienia, które posłużą na przyszłość na zasadę Hierarchicznego i Duchownego Zarządu Rzymsko-Katolickiego Kościoła w Cesarstwie, i dowiodą NASZYM wiernym poddanym tego wyznania, niezmordowanéj i ojcowskiéj troskliwości NASZEJ o ich duchowne potrzeby i pomyślność. Na okazanie wdzięczności NASZEJ za tak ważną zasługę, Najmiłościwiéj nadajemy wam bryllantami ozdobione znaki *Orderu Św. Andrzeja Apostoła pierwszego wezwania.* Przesyłając je przytém, zostajemy ku wam przychylni.

Na oryginale własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

Kontrasygnował: Kanclerz Orderów Xiąże *Wolkoński.*

W St. Petersburgu, 5-go Grudnia 1847 roku.

—

Высочайшими Грамотами, 19-го Октября, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Св. Анны 1-й степени, Генералъ-Маіоры: Командующій Запасною Дивизіею 6 го Пѣхотнаго Корпуса, *Святогоръ-Штепинъ*, и Командиръ 2-й Бригады 16-й Пѣхотной Дивизіи, *Падейскій*, и ордена Св. Станислава 1-й степени, Командиръ Дворянскаго Полка, Генералъ-Маіоръ *Грессеръ*.

— Исправляющій должность Виленскаго Гражданскаго Губернатора, Статскій Совѣтникъ *Бѣгичевъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ, 6 го Декабря, въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники, съ утвержденіемъ въ настоящей должности.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 30-го Ноября, состоящій по особымъ порученіямъ при Главнокомандующемъ Отдѣльнымъ Кавказскимъ Корпусомъ, Генералъ-Маіоръ *Бѣлявскій 1-й*, назначенъ Кутаисскимъ Военнымъ Губернаторомъ, Управляющимъ и гражданскою частію, на мѣсто умершаго Генералъ-Маіора *Эспехо*, который исключенъ изъ списковъ.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 25-го Ноября, Помощникъ Попечителя Московскаго Учебнаго Округа, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Голохвастовъ*, назначенъ Попечителемъ того округа, и Статскій Совѣтникъ *Коркуновъ*, утвержденъ въ званіи Адъюнкта Отдѣленія Русскаго Языка и Словесности при Императорской Академіи Наукъ, со 2-го Октября 1847 года.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 17-го Ноября, Командиръ 5-го Пѣхотнаго Корпуса, Генералъ отъ Инфантеріи *Лидерсъ 1-й*, уволенъ въ отпускъ, для излеченія болѣзни, за границу, въ Италію, на четыре мѣсяца.

—

Въ собраніи Русскаго Географическаго Общества, бывшемъ 12 Ноября, подъ предсѣдательствомъ Г. Помощника Предсѣдателя Генералъ-Адъютанта Ѳ. П. *Литке*, присутствовали 98 Членовъ. По волѣ Государя Великаго Князя Предсѣдателя Общества, передано было въ Общество представленіе на имя Его Императорскаго Высочества отъ С. Петербургскихъ Градскаго Главы и Купеческаго Старшины, отъ 29-го Октября 1847 г., слѣдующаго содержанія:

„Ваше Императорское Высочество!

„Состоящее подъ Высокимъ покровительствомъ Вашего Высочества Русское Географическое Общество, поставивъ себѣ одною изъ главныхъ цѣлей дѣятельности, собраніе и распространеніе статистическихъ свѣдѣній о Россіи, безсомнѣнно принесетъ своими изслѣдованіями и учеными трудами практическую пользу и для торговаго сословія, раскрывъ и опредѣливъ нынѣшнее положеніе, средства и подробности отечественной торговли внутри Имперіи.

„С. Петербургская Городская Общая Дума, по Отдѣленію купеческому, желая и съ своей стороны содѣйствовать Обществу въ столь полезномъ дѣлѣ, составила 17-го истекшаго Сентября приговоръ, коимъ, опредѣливъ изъ общественныхъ своихъ доходовъ единовременно пять тысячъ рублей серебромъ, уполномочила насъ просить Русское Географическое Общество принять это пожертвованіе отъ имени всего столичнаго купечества.

„Повергая таковую готовность сочленовъ нашихъ Высокому воззрѣнію Вашего Императорскаго Высочества, смѣемъ присовокупить, что С. Петербургское купечество почтетъ себя счастливымъ, если этимъ слабымъ дѣйствіемъ оно можетъ принести пользу Обществу, трудящемуся для блага Россіи.

„Съ чувствомъ безпредѣльнаго высокопочитанія и благоговѣйной преданности, имѣемъ счастіе именоваться.

Вашего Императорскаго Высочества
всеподданнѣйшіе слуги
(Подписано) Василій *Жуковъ*.
Илья *Глазуновъ*.

Его Императорское Высочество изволилъ отвѣчать на это представленіе слѣдующимъ рескриптомъ:

„Господамъ С. Петербургскимъ Градскому Главѣ и Купеческому Старшинѣ.

„Получивъ при представленіи вашемъ приговоръ Купеческаго Отдѣленія Городской Общей Думы о пожертвованіи въ пользу Русскаго Географическаго Общества пяти тысячъ рублей серебромъ изъ общественныхъ суммъ купечества, и признавая съ особеннымъ

Przez Najwyższę Dyplomata, 19-go Października, Najłaskawiéj mianowani Kawalerami: Orderu Św. Anny 1-éj klassy, Jenerał-Majorowie: Dowodzący Dywizyą Zapasową 6-go Korpusu Piechoty, *Świętogor Sztepin* i Dowódzca 2-éj Brygady 16-éj Dywizyi Piechoty, *Padejski*;— Orderu Św. Stanisława 1-éj klassy, Dowódzca Półku Dworzańskiego, Jenerał-Major *Gresser*.

— Sprawujący obowiązek Wileńskiego Cywilnego Gubernatora, Radzca Stanu *Biegiczew*, Najłaskawiéj mianowany, 6-go Grudnia, Rzeczywistym Radzcą Stanu, z utwierdzeniem na w dotychczasowym obowiązku.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, 30 go Listopada, zostający do szczególnych poleceń przy Głównodowodzącym Oddzielnym Korpusem Kaukazkim, Jenerał-Major *Bielawski* 1-szy, mianowany został Wojennym Gubernatorem Kutaiskim, Zarządzającym zarazem i wydziałem cywilnym, w miejsce zmarłego Jenerał-Majora *Especho*, który został wykreślony z listy służbowéj.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 25-go Listopada, Pomocnik Kuratora Moskiewskiego Okręgu Naukowego, Rzeczywisty Radzca Stanu *Gołochwastow*, mianowany Kuratorem tegoż Okręgu, a Radzca Stanu *Korkunow*, zatwierdzony w stopniu Adjunkta Oddziału Języka Rossyjskiego i Literatury przy Cesarskiéj Akademii Nauk, od dnia 2 Października 1847 roku.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, w dniu 17-m Listopada wydany, Dowódzca 5-go Korpusu Piechoty, Jenerał Piechoty *Lieders* 1, otrzymał urlop za granicę, na cztéry miesiące, dla odbycia kuracyi we Włoszech.

—

Na posiedzeniu Towarzystwa Geograficznego Rossyjskiego, odbytém d. 12-go Listopada, pod prezydencyą P. Pomocnika Prezesa, Jenerał-Adjutanta *Lütke*, znajdowało się 98 Członków.— Z woli Wielkiego Xięcia, Prezesa Towarzystwa, złożone było Towarzystwu przedstawienie na imię Jego Cesarskiéj Wysokości, od St. Petersburgskich: Głowy Miasta i Starszego Kupieckiego, z d. 29-go Października r. b, następnéj treści:

„Wasza Cesarska Wysokość!

„Zostające pod Wysoką opieką Waszej Cesarskiej Wysokości Towarzystwo Geograficzne Rossyjskie, obrawszy sobie za jeden z głównych celów działania, zebranie i rozszerzenie wiadomości statystycznych o Rossyi, przyniesie niewątpliwie, przez swe badania i prace naukowe, pożytek praktyczny i dla stanu handlowego, wykrywszy i oznaczywszy obecny stan, środki i szczegóły handlu krajowego wewnątrz Cesarstwa.

„Rada Ogólna miejska Petersburgska, w wydziale kupieckim, pragnąc także ze swéj strony dopomódz Towarzystwu w tak pozyteczném dziele, uchwaliła w dniu 17 m Września postanowienie, mocą którego, przeznaczywszy z ogólnych swych dochodów jednorazowo pięć tysięcy rubli srebrem, upoważniła nas, abyśmy prosili Towarzystwo Geograficzne Rossyjskie o przyjęcie takowéj ofiary, uczynionéj w imieniu wszystkich kupców stolicy.

„Przedstawując takową gotowość spółczłonków naszych pod Wysokie uznanie Waszej Cesarskiej Wysokości, ośmielamy się nadmienić, że kupiectwo St. Petersburgskie poczyta siebie za szczęśliwe, jeżeli szczupłą tę ofiarę będzie mogło przynieść korzyść Towarzystwu, pracującemu dla dobra Rossyi.

„Z uczuciem nieograniczonego głębokiego uszanowania i serdecznego przywiązania, mamy szczęście mienić się.

Waszej Cesarskiej Wysokości
najpoddańsi słudzy
(podpisano) *Bazyli Żukow*.
Eliasz Głazunow.“

Jego Cesarska Wysokość, na przedstawienie takowe, raczył odpowiedzieć następnym reskryptem:

„Do Panów St. Petersburgskich: Głowy Miasta i Starszego Kupieckiego.

„Otrzymawszy przy przedstawieniu waszém uchwałę wydziału kupieckiego Rady Ogólnéj Kupieckiéj o ofiarowaniu na rzecz Towarzystwa Geograficznego Rossyjskiego pięciu tysięcy rubli srébrem, z funduszów ogólnych kupiectwa, i widząc, ze szczególném zadowoleniem, w ofierze

удовольствіемъ въ этомъ отношеніи новое доказательство просвѣщеннаго усердія сего сословія ко всему, что имѣетъ цѣлію благо Россіи, равно всѣми нами любимой, Я поручаю вамъ изъявить почетному С. Петербургскому купечеству, въ лицѣ его представителей, искреннюю признательность Мою и Русскаго Географическаго Общества, за новыя средства, предоставленныя полезнымъ трудамъ Общества.

„Пребываю къ вамъ навсегда доброжелательнымъ."

На подлинномъ рукою Его Императорскаго Высочества написано:

КОНСТАНТИНЪ.

Царское Село,
10 Ноября 1847 года.

Совѣтъ Русскаго Географическаго Общества, получивъ помянутое представленіе, постановилъ: отдѣлить жертвуемую купечествомъ сумму согласно желанію жертвователей *„на статистическія работы съ цѣлію раскрыть и опредѣлить нынѣшнее положеніе, средства и потребности отечественной торговли внутри Имперіи."*

Тифлисъ.

18-го Октября, въ 6 часовъ по полудни, возвратился къ намъ Г. Намѣстникъ Кавказскій, послѣ пятимѣсячнаго пребыванія въ дѣйствующихъ отрядахъ въ Дагестанѣ и на Кавказской Линіи. Вмѣстѣ съ Его Сіятельствомъ прибыла и супруга его, Княгиня Елисавета Ксаверьевна Воронцова. Народъ встрѣтилъ Ихъ Сіятельства за Московскою Заставой, и сопровождалъ до дома Главнокомандующаго радостными кликами *ура!*

Вильна.

Управленіе Бѣлорусскаго Учебнаго Округа считаетъ долгомъ объявить родителямъ и родственникамъ дѣвицъ, обучающихся во второмъ Виленскомъ Образцовомъ Пансіонѣ *Германовъ*, что заведеніе это, по Высочайшему повелѣнію, съ 1-го Января будущаго 1848 года поступаетъ въ непосредственное завѣдываніе Училищнаго Начальства и что, съ опредѣленіемъ въ Пансіонъ сей особой Начальницы, оный будетъ оставаться въ прежнемъ помѣщеніи, и въ отношеніи къ курсу ученія и содержанію воспитанницъ не подвергнется никакимъ особымъ измѣненіямъ; а потому находящіяся въ ономъ нынѣ пансіонерки и приходящія ученицы, по окончаніи наступающихъ праздниковъ, могутъ снова явиться въ означенный Пансіонъ и будутъ приняты въ оный безпрепятственно, съ сохраненіемъ до истеченія нынѣшняго учебнаго года заключенныхъ ими съ прежними содержателями сего Пансіона Германами условій; желающіе же вновь помѣстить дѣтей своихъ въ это заведеніе, могутъ обращаться съ прошеніями о семъ къ Директору Виленскаго Дворянскаго Института.

Попечитель Бѣлорусскаго Учебнаго Округа *Груберъ.*

Правитель Канцеляріи *Годеніусъ.*

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 5 Декабря.

27-го числа с. м., здѣсь торжественно праздновано было бракосочетаніе графа Коллоредо, бывшаго посланника при С. Петербургскомъ дворѣ, съ графинею вдовою Собанскою. Говорятъ также о помолвкѣ секретаря посольства барона Лебцельтерна, съ богатою Русскою дамою.

Лембергъ, 3 Декабря.

Галиційскій губернаторъ, гр. Францъ Стадіонъ, посѣщаетъ нынѣ округи, подвергшіеся болѣе прочихъ голоду и болѣзнямъ. Смертность въ Вадовицкомъ округѣ еще продолжается; въ продолженіе нынѣшняго года до послѣднихъ чиселъ Октября, изъ числа 328,640 жителей, умерло уже 60,820 чел. Нѣкоторыя деревни совершенно опустѣли. Болѣе всего свирѣпствуютъ здѣсь—тифусъ и поносъ. Правительствомъ предпринимаются всѣ мѣры для облегченія нищеты и предотвращенія болѣзней.

tej nowy dowód światłéj stanu kupieckiego gorliwości o wszystko, co ma na celu dobro Rossyi, zarówno przez wszystkich nas miłowanéj, Poruczam wam, abyście oświadczyli zacnemu kupiectwu St Petersburgskiemu, w osobie jego przedstawicieli, szczérą wdzięczność Moję i Towarzystwa Geograficznego Rossyjskiego, za nową pomoc, udzieloną pożytecznym Towarzystwa pracom.

„Pozostaję ku wam na zawsze życzliwym."

Na oryginale ręką Jego Cesarskiej Wysokości napisano:

KONSTANTYN.

Carskie-Sioło,
10-go Listopada 1847 r.

Rada Towarzystwa Geograficznego Rossyjskiego, otrzymawszy rzeczone przedstawienie, uchwaliła; zachować ofiarowaną przez stan kupiecki summę, stosownie do życzenia ofiarujących *„na roboty statystyczne, w celu wykrycia i oznaczenia obecnego stanu, środków i potrzeb handlu krajowego wewnątrz Cesarstwa."*

Z Tiflisu.

Dnia 18 go Października, o godzinie 6 éj z południa, powrócił do nas Namiestnik Kaukazki, po pięcio miesięcznym pobycie przy wojskach działających w Dagestanie i na Linii Kaukazkiéj. Razem z Namiestnikiem przybyła jego małżonka, Xiężna Elżbieta *Worończow*. Lud spotkał oboje Xięztwo za rogatkami Moskiewskiemi, i towarzyszył Im do domu Głównodowodzącego z radośnemi okrzykami *ura!*

Wilno.

Zarząd Białoruskiego Naukowego Okręgu poczytuje za obowiązek zawiadomić rodziców i krewnych Panien, znajdujących się dla nauki w drugim Wileńskim Wzorowym Pensyonie *Hermanów*, iż zakład ten, w skutek Najwyższego rozkazu, od 1-go Stycznia następującego 1848 roku, będzie przyjęty pod bezpośrednie zawiadywanie Zwierzchności Szkolnéj, i że po naznaczeniu dlań osóbnéj Instytutorki, pozostanie i nadal w dotychczasowym lokalu, oraz, że tak co do kursu nauk, jako też utrzymania wychowanic, nie ulegnie żadnym osobnym zmianom; przeto znajdujące się obecnie w nim pensyonarki i przychodzące uczennice, po skończonych następujących świętach, mogą znowu przybywać do rzeczonego Pensyonu, gdzie będą przyjęte bez żadnéj przeszkody, z zachowaniem do końca teraźniejszego szkolnego roku zawartych przez nie z byłymi Instytutorami Hermanami warunków; życzący zaś na nowo umieścić w tym zakładzie swe dzieci, zechcą udać się w tym celu z prośbami do Dyrektora Wileńskiego Dworzańskiego Instytutu.

Kurator Białoruskiego Naukowego Okręgu, *Gruber.*

Sekretarz Kancellaryi *Hodenius.*

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Wiedeń, 5 grudnia.

W d. 27 z. m. obchodzone tu było uroczyście małżeństwo Hrabi Colloredo, byłego Posła przy dworze Petersburgskim, z Hrabiną wdową Sobańską. Mówią także o zaręczynach Barona Lebzelteru, Sekretarza poselstwa, z bogatą dziedziczką Rossyjską.

Lwów, 3 grudnia.

Gubernator Galicyi, Hr. Fran. Stadion, objeżdża cyrkuły najwięcéj klęską głodu i chorobą dotknięte. Śmiertelność w cyrkule Wadowickim nie ustała jeszcze; w ciągu roku bież., do końca Października, z liczby 328,640 mieszkańców, umarło już 60,820. Niektóre wsie zupełnie są puste. Tyfus i biegunka są panującemi chorobami. Rząd przedsiębierze wszelkie środki dla ulżenia nędzy i uśmierzenia grassujących chorób.

Франція.

Парижъ, 7 Декабря.

Вчера Король занимался нѣсколько часовъ съ министрами, послѣ чего снова возвратился въ Сенъ-Клу, гдѣ дворъ еще и теперь находится.

— Посланники: Неаполитанскій и Датскій, представлялись третьяго дня Королю и Королевѣ. Принцъ Жуэнвильскій посѣтилъ вчера морскаго министра.

— Въ *Journal des Débats* напечатано: „Неаполитанскій посланникъ герцогъ Серра-Капріола получилъ отъ своего Государя повелѣніе немедленно прибыть въ Неаполь. Говорятъ, что герцогъ Капріола, извѣстный по своимъ охранительнымъ правиламъ, будетъ назначенъ Вице-Королемъ Сициліи. Знаменитый мужъ сей пріобрѣлъ общее уваженіе всѣхъ, кои имѣли случай бывать въ его домѣ.“

— Адъютантъ Короля, генералъ Дюма, неизбранный въ должность депутата въ Рошфортѣ, будетъ пожалованъ въ званіе пера Франціи.

— Въ центральномъ комитетѣ реформы выборовъ, сдѣлано предложеніе, чтобы еще до открытія палатъ устроено было 12 реформистскихъ пиршествъ въ 12-ти парижскихъ частяхъ.

— Назначенный недавно въ Туринъ посланникомъ, Г. Наполеонъ Дюшатель, отказался отъ сего поста, что, по словамъ *Constitutionnel*, произошло по слѣдующему поводу: Г. Гизо, подписавъ назначеніе Г. Дюшателя, отозвался будто бы къ нѣкоторымъ консервативнымъ депутатамъ такимъ образомъ: „Я назначилъ Г. Дюшателя посланникомъ въ Туринъ; это погрѣшность, *но я былъ вынужденъ*.“ Этотъ отзывъ произвелъ въ семействѣ Г. Дюшателя и въ дипломатическомъ корпусѣ столь сильное впечатлѣніе, что вновь назначенный посланникъ не принялъ сей должности и предпочелъ остаться Тулузскимъ Префектомъ, а братъ его, министръ внутреннихъ дѣлъ хотѣлъ подать въ отставку. Но *Commerce* и *Patrie* пишутъ, что, Г. Гизо просилъ извиненія у графа Дюшателя за обидное выраженіе на счетъ его брата, который нынѣ дѣйствительно назначенъ посланникомъ въ Мадритъ, и такимъ образомъ миновалъ угрожавшій министерскій переломъ.

— Послѣ скончавшагося маршала Удино, герцога Реджіо, между прочими достопримѣчательностями нашли трубку Собѣскаго. Король Іоанъ Собѣсскій, по освобожденіи Вѣны отъ Турковъ, въ 1683 году, подарилъ городу, въ память своего пребыванія, свою трубку, которую онъ курилъ предъ сраженіемъ. При вторичномъ занятіи Вѣны французскими войсками, городъ въ знакъ благодарности къ маршалу Удино за сохраненіе примѣрнаго порядка, хотѣлъ поднести ему на память какой либо подарокъ; маршалъ избралъ трубку знаменитаго воина, которая и была ему подарена.

— Правительство предписало Академіи Наукъ произвести опыты надъ свойствами изобрѣтеннаго недавно въ Эдинбургѣ *Хлороформа*, который относительно лишенія чувства боли при операціяхъ, не только ни въ чемъ неуступаетъ сѣрному эѳиру, но напротивъ имѣетъ важныя предъ нимъ преимущества. Академія по произведеніи многихъ опытовъ объявила, что приписываемыя хлороформу свойства дѣйствительны.

9 Декабря.

Въ сегодняшнихъ журналахъ сообщаютъ, что дворъ переѣдетъ 11 с. м. изъ Сенъ-Клу въ Тюльерійскій дворецъ, на зимнее пребываніе.

— Министръ-резидентъ великаго герцога Тосканскаго, г-нъ Перуцци, отправился сегодня въ Брюссель, по порученію своего двора. Говорятъ, что великій герцогъ принялъ на себя посредничество по недоразумѣніямъ, возникшимъ между Римскимъ дворомъ и Бельгіею.

— Маршалъ Бюжо, невыѣзжавшій почти никуда со времени прибытія своего изъ Алжира во Францію, былъ недавно въ Бордо, и сказалъ своимъ знакомымъ, что, немедленно по открытіи палатъ, онъ поѣдетъ въ Парижъ.

— По извѣстіямъ, полученнымъ изъ Алжира отъ 1 Декабря, подтверждаются извѣстія о новомъ положеніи дѣлъ въ Марокко, о движеніи тамошнихъ войскъ противъ Абд-эль-Кадера и объ угрожающей ему опасности. Въ Алжирѣ разнесся даже слухъ, который мы почитаемъ преждевременнымъ, будто эмиръ изъявилъ намѣреніе покориться герцогу Омальскому. Не-

Francya.

Paryż, 7 grudnia.

Wczoraj pracował Król kilka godzin z Ministrami, poczém znowu wrócił do St. Cloud, gdzie jeszcze dwór bawi.

— Zawczoraj, Posłowie: Neapolitański i Duński, mieli posłuchanie u Króla i Królowéj. Xiążę Joinville odwiedził wczoraj Ministra morskiego.

— Z *Journal des Débats*: „Xiążę Serra-Capriola, Poseł Neapolitański, śpiesznie powołany został przez swego Monarchę. Mówią, że pomieniony Xiążę, znany ze swoich zasad zachowawczych, mianowany będzie Wice-Królem Sycylii. Znakomity ten mąż zjednał sobie powszechny szacunek wszystkich tych osób, które miały sposobność poznać bliżéj jego gościnność i uprzejmość.“

— Jenerał Dumas, adjutant Królewski, który się na wyborach deputowanego w Rochefort nie utrzymał, ma być mianowany Parem.

— W centralnym komitecie do reformy wyborów, zaproponowano, aby jeszcze przed otwarciem zgromadzenia Izb wyprawione zostały 12 uczt reformistowskich w 12 cyrkułach Paryża.

— Mianowany niedawno Posłem w Turynie, P. Napoleon Duchatel, zrzekł się téj posady. Według dziennika *Constitutionnel*, następujący miał być powód tego zrzeczenia się: P. Guizot podpisawszy nominacyą P. Duchatel, odezwać się miał do kilku konserwacyjnych Deputowanych: „Mianowałem P. Duchatel Posłem w Turynie; jest to błąd, *ale musiałem*.“ To wyrażenie sprawiło w familii P. Duchatel i w ciele dyplomatyczném tak wielkie wrażenie, że nowo-mianowany nie przyjął téj posady i wolał pozostać Prefektem w Tuluzie, brat zaś jego, Minister spraw wewnętrznych, podać się miał do dymissyi. Dzienniki *Commerce* i *Patrie* utrzymują, że P. Guizot przeprosił formalnie Hrabiego Duchatel za obrażające wyrażenie względem jego brata, który został teraz rzeczywiście mianowany Posłem w Madrycie, i tym sposobem zastraszające przesilenie ministerjalne minęło.

— Po zmarłym Marszałku Oudinot, Xięciu Reggio, między innemi osobliwościami, znalazła się w jego spuściznie fajka Sobieskiego. Król Jan Sobieski, po oswobodzeniu Wiednia od Turków roku 1683, podarował miastu na pamiątkę swego pobytu, fajkę swoję, którą palił w dzień bitwy. Za powtórnem zajęciem Wiednia przez wojsko Napoleona, miasto przez wdzięczność dla Marszałka Oudinot, za utrzymanie wzorowego porządku, chciało mu ofiarować na pamiątkę dar jaki; Marszałek wybrał fajkę sławnego wojownika, i ta mu darowaną została.

— Akademia umiejętności wezwaną została przez rząd do przedsięwzięcia doświadczeń w celu rozpoznania przymiotów wynalezionego niedawno w Edymburgu; *Chloroformu*, który, pod względem odejmowania czucia przy operacyach, nie tylko nie ustępuje w niczém eterowi siarczannemu, ale owszem ma być łatwiejszy do zastosowania. Jakoż akademia, po odbytych wielu doświadczeniach, oświadczyła, że własności przypisywane chloroformowi są rzeczywiste.

Dnia 9 grudnia.

Dzisiejsze dzienniki udzielają wiadomość, że dwór zjedzie 11-go z St. Cloud do Tuileryj na mieszkanie zimowe.

— P. Peruzzi, Minister Rezydent Wielkiego Xięcia Toskańskiego przy dworze Paryzkim, wyjechał dzisiaj do Bruxelli, z poleceniem dyplomatyczném swego dworu. Mówią, że Wielki Xiążę przyjął na siebie pośrednictwo w nieporozumieniach, zaszłych między Stolicą Apostolską a dworem Belgijskim.

— Marszałek Bugeaud, który od powrótu z Algieru mało wyjeżdżał z Excideuil, przepędził niedawno kilka dni w Bordeaux, i zapowiedział swoim znajomym, że zaraz po otwarciu Izb udaje się do Paryża.

— Wiadomości nadeszłe z Algieru w d. 1-m grudnia potwierdzają nowy obrót rzeczy w Marokko, poruszenie wojsk Cesarskich przeciw Abd-el-Kaderowi i niebezpieczne położenie Emira. Krążyła nawet w Algierze pogłoska, którąby przedwczesną nazwać można, że Emir miał wynurzyć zamiar poddania się Xięciu Aumale. Nie przywiązując żadnéj wiary do téj pogłoski, musimy

вѣря этому слуху, мы однако же можемъ сообщить, что Его Высочество герцогъ Омальскій, дѣйствительно получилъ важныя депеши изъ западныхъ провинцій, и что вслѣдъ за симъ отправленъ былъ пароходъ *Solon* съ депешами къ генералу Ламорисьеру. Подтверждается также извѣстіе, что новый каидъ провинціи Ушды, пользуясь присутствіемъ марокkскаго Султана въ Фецѣ и сосредоточеніемъ тамъ многочисленнаго войска, склонилъ на его сторону непокорныя племена въ этой провинціи, и что эти племена обязались даже прислать значительное число конницы Султану. Говорятъ, что этотъ умный каидъ истолковалъ подвластнымъ ему племенамъ, что Абд-эль-Кадеръ есть похититель и бунтовщикъ, покушающійся ва права верховнаго властителя правовѣрныхъ. Впрочемъ, генералъ Ламорисьеръ находится близъ самой марокkской границы, и во всякомъ случаѣ будетъ дѣйствовать по указанію обстоятельствъ.

— Въ *Journal des Débats* сообщаютъ, что всѣ начальники Зондербунда съ нѣкоторымъ числомъ Iезуитовъ, бѣжали изъ Кантона Валлиса въ Сардинію.

Англія.

Лондонъ, 5 Декабря.

Въ *Times* извѣстили о прибытіи Сэръ Стратфорда Кэннинга въ Парижъ, на пути въ Бернъ, и сообщаютъ вмѣстѣ съ тѣмъ пункты, которые составятъ основанія посредничества пяти державъ въ Швейцаріи. „Предложеніе державъ о посредничествѣ сдѣлано Сейму и Зондербунду, и ограничивается слѣдующими пунктами: 1) Чтобы католическіе кантоны прибѣгли, относительно религіозной части спора, къ совѣту Священнаго Престола: 2) чтобы Сеймъ принялъ на себя защиту тѣхъ кантоновъ, которыхъ независимости угрожаютъ; 3) расторженіе Зондербунда; 4) общее и взаимное обезоруженіе; 5) обѣщаніе не нарушать и ни какимъ образомъ не измѣнять союзнаго договора, безъ единодушнаго согласія всѣхъ кантоновъ. Если посредничество будетъ принято на этихъ основаніяхъ, то представители пяти державъ немедленно приступятъ къ дѣлу примиренія. Въ случаѣ же отказа, пять державъ почтутъ попытку посредничества оконченною, возвратятся въ прежнее положеніе, и будутъ дѣйствовать сообразно съ обстоятельствами.

— Извѣстія изъ фабричныхъ округовъ уже болѣе успокоительны. Въ Манчестерѣ, на нѣсколькихъ фабрикахъ, принято большое число работниковъ, такъ, что 2,500 чел. опять нашли способъ къ пропитанію.

— Значительнѣйшая часть обществъ желѣзныхъ дорогъ въ Англіи пріостановила дальнѣйшія на нихъ работы, въ слѣдствіе критическаго положенія финансовъ, и по причинѣ невѣроятности, чтобы акціонеры могли произвести новые взносы.

— Сегодня сообщаютъ о новомъ банкротствѣ дома Ульяма Пембертона и комп., производящаго торговлю съ Канадою. Пріостановили также уплату г-нъ Фроэманъ и компанія.

— Въ *Edinburg Chronicle* сообщаютъ, что герцогъ Ротбургъ, графъ Эглингтонъ и Г. Кембель обанкротились. Въ *Globe* присовокупляютъ, что лоргъ Энглингтонъ все свое имущество передалъ своимъ кредиторамъ, за обезпеченіе для него по 500 фунт. стерл. въ годъ. Также лордъ Кенморъ въ Галловеѣ объявленъ въ одной изъ шотландскихъ газетъ банкротомъ.

7 Декабря.

Совѣщаніе парламента. Засѣданіе нижней палаты 5 и 6 Декабря. Пренія по торговому перелому и банковому вопросу кончились 5 числа, и проектъ канцлера казначейства, о назначеніи комитета для соображенія обоихъ предметовъ, какъ уже мы сообщили, принятъ большинствомъ 257 голосовъ противъ 45. Вчерашнія пренія касались ирландскаго понудительнаго билля, вторичное чтеніе коего состояло на очереди. Прежде чѣмъ приступили къ нему, лордъ Пальмерстонъ далъ отвѣтъ на сдѣланный ему вопросъ относительно швейцарскихъ дѣлъ, со стороны Г. Осборна, желавшаго знать, получило ли правительство отвѣтъ на предложенное имъ посредничество въ Швейцаріи, и какого онъ содержанія? Лордъ Пальмерстонъ отвѣчалъ, что по предложеніи посредничества, получено было извѣстіе, что въ Швейцаріи кончились безпокойства, а такъ какъ посредничество мо-

jednakże donieść, że Xiążę otrzymał rzeczywiście ważne depesze z zachodnich prowincyj, i że zaraz potém wysłano okręt parowy *Solon* z depeszami do Jenerała Lamoriciére. Potwierdza się także, że nowy Kaid prowincyj Użdy, korzystając z obecności Cesarza w Fezie i licznych wojsk tam zgromadzonych, przeciągnął na jego stronę niekorne téj prowincyi plemiona, które nawet zobowiązały się wysłać znaczny oddział jazdy na pomoc Cesarzowi. Mówią, że światły ten Kaid wpłynął także na plemiona poruczone jego władzy i pod względem religijnym, gdyż wystawił im Abd-el Kadera jako przywłaszczyciela i buntownika, który wdziera się w prawa najwyższego zwierzchnika wiernych. Bądź co-bądź, Jenerał Lamoriciére znajduje się już przy samėj granicy Marokkańskiéj, gdzie czuwa nad wypadkami i w razie potrzeby działać potrafi.

— *Journal des Débats* donosi, że wszyscy naczelnicy Oddzielnej Ligi w Szwajcaryi, wraz z pewną liczbą Jezuitów schronili się z Kantonu Wallis do kraju Sardyńskiego.

Anglia.

Londyn, 5 grudnia.

W *Times* donoszą o przybyciu Sir Stratforda Caning do Paryża, w podróży jego do Bernu, i obok tego przytaczają punkta, które stanowić mają zasadę pośrednictwa pięciu mocarstw w Szwajcaryi. „Propozycya mocarstw względem pośrednictwa uczyniona została Sejmowi i Oddzielnéj Lidze i ogranicza się do następujących punktów: 1) Aby Kantony Katolickie, we względzie religijnéj części sporu, udały się po radę do Jego Świątobliwości Papieża; 2) aby Sejm przyjął na siebie obronę tych Kantonów, którychby niezawisłosc była zagrożoną; 3) rozwiązanie Oddzielnéj Ligi; 4) ogólne i wzajemne rozbrojenie, i 5) obietnica nie naruszać i w żaden sposób nie zmieniać aktu Związkowego, bez jednomyślnéj zgody wszystkich Kantonów. Jeśli pośrednictwo zostanie przyjęte na powyższych zasadach, tedy Reprezentanci pięciu mocarstw niezwłocznie przystąpią do dzieła pojednania. W razie zaś odrzucenia, rzeczone mocarstwa uważać będą swoje pośrednictwo za skończone i powrócą do uprzedniego swego stanowiska, aby działać stosownie do okoliczności.

— Wiadomości z obwodów fabrycznych są więcéj zaspokajające. W Manchester kilka fabryk przybrało większą liczbę robotników, tak, że 2,500 ludzi znalazło znowu utrzymanie.

— Większa część towarzystw kolei żelaznych w Anglii, zawiesiła dalsze około nich roboty, w skutku krytycznego stanu finansów krajowych i z powodu niepodobieństwa nowych zaliczeń ze strony akcyonaryuszów.

— Donoszą dziś o nowém bankructwie domu Wiliam Pamberton i spółki, prowadzącego handel z Kanadą. Zawiesili także wypłaty P. Trueman i spółka

— *Edinburg-Chronicle* donosi, że Xiąże Rotburgh, Hr. Eglington i P. Campbell zbankrutowali. *Globe* dodaje, że Lord Englington cały swój majątek oddał swym wierzycielom za zapewnienie mu rocznie 500 f. szt. Podobnież Lord Kenmure w Galloway, ogłoszony jest w jednéj szkockiéj gazecie bankrutem.

Dnia 7 grudnia.

Obrady Parlamentu. Posiedzenie Izby Niższej w d. 5 i 6 grudnia. Rozprawy nad przesileniem handlowem i kwestyą bankową zostały ukończone d. 5, i wniosek Kanclerza skarbu, o mianowanie Komitetu do roztrząśnienia obudwóch przedmiotów, większością głosów 257 przeciw 45 przyjęty. Wczorajsze narady dotyczyły Irlandzkiego zmuszającego bilu, którego powtórne odczytanie następowało w porządku dziennym. Nim jednak do tego przystąpiono, Lord Palmerston udzielił odpowiedź na uczynione mu zapytanie względem interessów Szwajcaryi przez P. Osborne, który się pragnął dowiedzieć, czy i jaką otrzymał odpowiedź rząd na swe ofiarowane pośrednictwo w Szwajcaryi? Lord Palmerston odpowiedział, iż po zaproponowaniu pośrednictwa, otrzymano wiadomość, że wojna domowa w Szwajcaryi już jest skończona, gdy zaś pośrednictwo tylko między dwoma wojującemi stronnictwami może mieć miejsce, a takie stronnictwa już nie

жетъ существовать между двумя сторонами, изъ которыхъ одной уже нѣтъ, поэтому и посредничество сдѣлалось уже вообще не нужнымъ.

Пренія по проекту министра внутреннихъ дѣлъ относительно вторичнаго чтенія билля объ уничтоженіи преступленій въ Ирландіи, представляли мало занимательнаго. Послѣ рѣчей ирландскихъ членовъ противъ проекта, Г. Фагонъ предложилъ отсрочить пренія; но это предложеніе отвергнуто было значительнымъ большинствомъ, и дальнѣйшія пренія по вторичному чтенію сего билля будутъ происходить завтра.

— Въ верхнемъ парламентѣ занимались также ирландскими дѣлами, но не дошли еще до результата.

— Парламенту подано 18 прошеній, о запрещеніи Евреямъ занимать должности членовъ въ парламентѣ, и только три прошенія, о предоставленіи имъ этого права.

— Коммисія объ ирландскихъ дѣлахъ, имѣла третьяго дня съ статъ-секретаремъ Ирландіи продолжительную конференцію съ тою цѣлію, чтобы получить отъ него нѣкоторую сумму въ счетъ назначеннаго этой странѣ пособія, на окончаніе начатыхъ тамъ публичныхъ работъ; но онъ отвѣчалъ, что при нынѣшнемъ положеніи финансовъ, не можетъ этого сдѣлать.

— Директоры ирландскаго банка понизили проценты съ семи на шесть.

— Отчетъ о торговлѣ и мореплаваніи соединенныхъ королевствъ, въ теченіи послѣднихъ десяти мѣсяцевъ, гораздо благопріятнѣе, чѣмъ ожидали. Отпускъ заграницу былъ довольно значителенъ, а ввозная торговля не мало увеличила государственные доходы.

— Въ Нью-Орлеанѣ съ 5-го Іюля по 20-е Октября умерло 2,544 чел. отъ желтой лихорадки, въ томъ числѣ однихъ Нѣмцевъ 926 чел. Въ продолженіе того же времени умерло въ Канадѣ отъ такъ называемой корабельной лихорадки 9,000 европейскихъ выходцевъ.

istnieją, pośrednictwo więc w ogólności miejsca mieć nie może.

Rozprawy nad wnioskiem Ministra spraw wewnętrznych o drugie odczytanie bilu względem przytłumienia zbrodni w Irlandyi, mało przedstawiały interessu. Po mowach członków Irlandzkich przeciw wnioskowi, P Fagan zaproponował odroczenie rozpraw do 6-ciu miesięcy, (forma odrzucenia), ale ta propozycya znaczną większością odrzuconą została i dalsze rozprawy nad drugiem odczytanie odroczono tylko do dnia następnego.

— W Izbie Wyższéj zajmowano się także interessami Irlandyi.

— Do parlamentu podano 18 prośb, za wyłączeniem Żydów od urzędu członków parlamentu, a trzy tylko za udzieleniem im tego przywileju.

— Kommissya Irlandzka miała zawczoraj długą naradę z Sekretarzem Stanu Irlandyi, w celu pozyskania od niego zaliczenia z funduszu przeznaczonego dla tego kraju, na ukończeń rozpoczętych tamże robót publicznych; Minister odrzekł jéj na to, że obecny stan skarbu nie dozwala mu tego uczynić.

— Dyrektorowie banku Irlandzkiego zniżyli procent z siedmiu na sześć.

— Sprawozdanie o handlu i żegludze połączonych Królestw, z ostatnich dziesięciu miesięcy, daleko jest pomyślniejsze, niż się spodziewano; dosyć było wywozu za granicę, a przywóz pomnożył znacznie dochody Państwa.

— W Nowym-Orleanie od 5-go lipca do 20 października umarło 2,544 osób na żółtą gorączkę, a między temi 926 Niemców. W tymże samym przeciągu czasu umarło w Kanadzie na febrę okrętową 9,000 przybyłych z Europy wychodźców.

Германія.

Королевство Виртембергское.

Засѣданія Баварскаго сейма закрыты 30 Ноября. Принцъ Луитпольдъ, уполномоченный Королемъ, объявилъ о закрытіи сейма, члены котораго разошлись при восклицаніяхъ: „да здравствуетъ Король!“

— Въ здѣшнихъ газетахъ сообщаютъ, что профессоръ и академикъ, докторъ Шафгейтль, добылъ, по изобрѣтенной имъ методѣ, изъ 10 ти центнеровъ песку, взятаго въ рѣкѣ Иннѣ, близъ Розенгейма, 12 гульденовъ золота. По этому случаю, правительство предписало, испытать сей способъ въ большомъ размѣрѣ.

Франкфуртъ на Майнѣ, 3 Декабря.

Осьмой корпусъ союзной арміи имѣетъ быть поставленъ на военную ногу.

— Изъ Кобленца сообщаютъ, что тамъ получено повелѣніе созвать военные резервы и поставить войска на военную ногу, такъ чтобы каждый баталіонъ состоялъ изъ 1,000 человѣкъ.

— Гессенскій герцогъ, Курфирстъ, намѣренъ подвергнуть измѣненію государственное учрежденіе, введенное въ странѣ покойнымъ его родителемъ.

Кетенъ, 24 Ноября.

Объявленіе, прибитое на углахъ улицъ, возвѣстило жителямъ, что Кетенскія владѣнія присоединены къ Дессаускимъ. Герцогъ Ангальтъ-Бернбургскій. не имѣя ни какой надежды на наслѣдство, отказался отъ своихъ правъ.

Niemcy.

Z Królestwa Bawarskiego.

Sejm Królestwa Bawarskiego zamknięty został 30 listopada. Xiążę Luitpold opatrzony pełnomocnictwem Króla, oznajmił zakończenie obrad Stanom, które się rozeszły wydając okrzyki: „Niech żyje Król!“

— W tutejszych gazetach piszą, że Professor i Akademik, Doktor Schafheitl, wydobył, podług wynalezionego przez siebie sposobu, z 16 centnarów piasku, wziętego z rzeki Jun, niedaleko Rosenhejmu, 12 guldenów złota. Z tego powodu, rząd zalecił, wypróbować ten sposób na większą skalę.

Frankfurt nad Menem, 3 grudnia.

Osmy korpus armii Związkowéj ma być postawiony na stopie wojennéj.

— Piszą z Koblencyi, że tam nadszedł rozkaz zwołania rezerw wojennych i postawienia wojska na stopie wojennéj, tak, aby każdy batalion liczył 1,000 ludzi.

— Xiąże Elektor Hesski postanowił poddać pewnéj modyfikacyi ustawę nadaną krajowi przez zmarłego ojca.

Köten, 24 listopada.

Ogłoszenie, poprzybijane na rogach ulic, obwieściło mieszkańcom, że posiadłości Köteńskie wcielone zostały do Xięstwa Dessau. Xiąże Anhalt-Bernburg, nie mając żadnéj nadziei następstwa, zrzekł się swojego prawa.

Швейцарія.

Форортъ письменно извѣстилъ иностранныя державы о покореніи Зондербунда.

— Постоянно получаютъ самыя печальныя извѣстія о страшномъ опустошеніи, которому подвергся Луцернскій Кантонъ, въ послѣднія двѣ недѣли, отъ враговъ и друзей. Одинъ очевидецъ пишетъ объ этомъ: „Проѣзжая по недавно еще богатому Луцернскому Кантону, вездѣ находишь разрушеніе, горе, нужду, и нигдѣ нѣтъ мира, который, по обѣщанію радикаловъ, должна была доставить война. Въ разныхъ мѣстахъ ужасно свирѣпствовала месть тѣхъ изъ войскъ

Szwajcarya.

Rządzący Kanton zawiadomił pismem obce mocarstwa o pokonaniu Oddzielnéj Ligi.

— Ciągle nadchodzą smutne wiadomości o straszném zniszczeniu, którego doznał Kanton Lucerny w ostatnich dwóch tygodniach, tak od przyjaciół jak i nieprzyjaciół. Pewny świadek naoczny tak o tém pisze: „Przejeżdżając przez niedawno jeszcze bogaty Kanton Lucerny, wszędy napotykasz zniszczenie, nędzę, smutek, a nigdzie śladów pokoju, który, według obietnic radykalistów, miała sprowadzić wojna. W różnych miejscach okropne zostawiła ślady zemsta téj części wojska Dwunastu Kantonów, która

Двѣнадцати Кантоновъ, которыя вступили въ Луцернъ, 31-го Марта 1845, волонтерами, но были тогда разбиты и содержимы въ плѣну въ Iезуитской Церкви. Многiе домы въ Луцернѣ были совершенно разрушены, мебель изломана, даже сорваны въ комнатахъ обои. Въ Энтлибухѣ страшно бушевала шайка сволочи изъ Бернскаго Кантона, слѣдовавшая за резервною дивизiею Оксенбейна. Въ Зурзе, Мюнстерѣ и Нейенд рфѣ, радикалы возставляли шесты свободы съ разными надписями. Часто заставляли солдатъ ландштурма цѣловать ихъ и восклицать: „Да здравствуетъ Швейцарскiй Союзъ!" Въ Нейкирхѣ, волонтеры, погребенные въ 1845 внѣ кладбища, были вырыты, и викарiй принужденъ былъ торжественно похоронить ихъ на кладбищѣ. Наиболѣе жалуются всюду на Бернцевъ и Базельцевъ, какъ самыхъ грубыхъ и необузданныхъ людей; напроти ъ того, очень хвалятъ Цюрихскiя войска за ихъ человѣколюбивое поведенiе."

wkroczyła była niegdyś do Lucerny, 31 marca 1845 r. jako ochotnicy, ale była naówczas porażona i trzymana w więzieniu w Kościele Jezuitów. Wiele domów w Lucernie uległo zupełnemu zniszczeniu, sprzęty zostały połamane, nawet zdarto obicie w pokojach. W Entlibuch okropnych dopuściła się nadużyć banda włóczęgów z Kantonu Berneńskiego, która szła w ślad za odwodową dywizyą Ochsenbeina. W Sursee, Münster i Neuendorf radykaliści stawiali drzewa wolności z różnemi napisami, i nieraz zmuszali żołnierzy z milicyi całować je i wydawać okrzyki: „Niech żyje związek Szwajcarski!" W Neuekirche, ochotnicy pogrzebieni r. 1845 po za obrębem cmentarza, zostali wykopani i Wikaryusz był zmuszony pogrześć ich uroczyście na cmentarzu. Najwięcéj uskarżają się na mieszkańców Bernu i Bazylei, jako najgrubszych i niepohamowanych ludzi, kiedy przeciwnie bardzo chwalą wojsko Kantonu Zürich za jego ludzkie postępowanie."

— Число убитыхъ и раненыхъ съ обѣихъ сторонъ менѣе, нежели какъ сначала полагали. Войска Сейма лишились около ста человѣкъ убитыми и ранеными. Въ гористой мѣстности, ружейный огонь не могъ причинять большаго вреда ни той, ни другой сторонѣ.

— Liczba zabitych i ranionych z obudwóch stron, mniejsza jest niż zrazu sądzono. Wojska Sejmu utraciły około 100 ludzi w zabitych i ranionych. W położeniu górzystém, ogień z ręcznéj broni nie zrządził wielkiéj szkody tak jednéj jak i drugiéj stronie.

— Iезуиты Швицскаго Кантона удалились Сами Швиццы опустошили, какъ говорятъ, внутренность дома Iезуитовъ. Фрейбургъ лишенъ не всѣхъ религiозныхъ орденовъ; въ этомъ кантонѣ находятся еще: 1) Францисканцы, орденъ благороднаго Патера Жирарда, оказавшаго народному воспитанiю великiя услуги, котораго превосходное сочиненiе о воспитанiи, писанное на его природномъ языкѣ, было увѣнчано недавно французскою Академiею перваго большою премiею. Онъ живетъ въ французскомъ монастырѣ въ Фрейбургѣ. 2) Капуцинцы. 3) Августинцы. 4) Бернардинцы. 5) Картезiанцы. 6) Визитантинки. 7) Капуцинки. 8) Бернардинки. 9) Урсулинки. 10) Госпиталинки. Декретъ объ уничтоженiи разныхъ религiозныхъ орденовъ касается лишь тѣхъ, которые еще не существовали въ 1815, и слѣдовательно не обезпечены актомъ Союза.

— Jezuici z Kantonu Szwyc usunęli się za granicę. Sami mieszkańcy tego Kantonu, złupili, jak mówią, wnętrze domu Jezuitów. Fryburg został pozbawiony nie wszystkich zakonów: w tym Kantonie jeszcze się znajdują: Franciszkanie, zakon szlachetnego Ojca *Girard*, który położył wielkie zasługi pod względem narodowego wychowania i którego wzorowe dzieło o instrukcyi, pisane w języku ojczystym, niedawno zostało uwieńczone przez Akademią Francuzką i otrzymało piérwszą wielką nagrodę. Pisarz ten znakomity mieszka w klasztorze Franciszkańskim w Fryburgu. 2) Kapucyni. 3) Augustyanie. 4) Bernardyni. 5 Kartuzy. 6) Wizytki. 7) Kapucynki. 8) Bernardynki. 9 Urszulinki 10) Szpitalinki. Dekret o zniesieniu różnych zakonów ściąga się tylko do tych, które jeszcze nie istniały w r. 1815, a następnie nie są zawarowane przez akt związkowy.

Испанiя.

Мадритъ, 23 Ноября.

Во вчерашнемъ засѣданiи кортесовъ участвовало все министерство. Президентъ совѣта, генералъ Нарваэзъ, произнесъ длинную рѣчь, въ которой говоря о политикѣ замѣтилъ, что для сохраненiя строгаго правосудiя, должно совершенно забыть прошедшее, и для всѣхъ партiй являть политическую терпимость.

— Въ *E o del Comercio* снова начинаютъ писать объ угрожающемъ министерскомъ переломѣ Гг. Нарваэзъ, Сарторiусъ и Орландо можетъ быть оставятъ кабинетъ и будутъ замѣнены г-ми Монъ, Пидаль и Кончею. Г. Гонзалесъ-Браво получилъ уже портфель министра иностранныхъ дѣлъ, вмѣсто маркиза Каза-Ирухо. Сей послѣднiй получитъ постъ въ Парижѣ.

— Ген. Донъ Мануэль де ла Конча отказывается отъ назначенiя посланникомъ въ Парижъ, и проситъ, чтобы военный министръ возвратилъ ему мѣсто генералъ-капитана Каталонiи. Генералъ Примъ прибылъ въ Кадиксъ, откуда онъ отправляется въ Порторико. Генералъ Серрано введенъ въ должность генерал-капитана Гренадской-Области.

— Въ *Heraldo* пишутъ, что министерство назначило 12,000,000 реаловъ, звонкою монетою, на уплату, слѣдующаго за прошедшее время, жалованья духовенству.

— Извѣстiе, что г-нъ Истурисъ отказался отъ должности посланника въ Лондонѣ, подтверждается.

— Новый португальскiй повѣренный въ дѣлахъ при здѣшнемъ дворѣ, Васко-Пинто-Бельсамао, прибылъ въ Мадритъ.

28 Ноября.

Со времени возвращенiя Королевы Христины, всѣ врачи Королевы Изабеллы удалены изъ дворца, и къ Ея Величеству опредѣленъ лейбъ-медикомъ нѣкто

Hiszpania.

Madryt, 23 listopada.

Na wczorajszém posiedzeniu Kortezów, całe ministerstwo było obecném. Prezes Rady, Jenerał Narvaez, miał długą mowę, w któréj odmalował politykę gabinetu, zależącą, podług niego, na tém, aby zachować ścisłą sprawiedliwość, zapomnieć zupełnie o przeszłości, i dla wszelkich stronnictw okazywać tolerancyą polityczną.

— *Eco del Comercio* donosi już znowu o przesileniu ministeryalném. Panowie: Narvaez, Sartorius i Orlando, mają z gabinetu wystąpić i być zastąpieni przez Panów Mon, Pidal i Concha. P. Gonzales Bravo powołany już został na Ministra spraw zagranicznych, w miejsce Marg. Casa-Irujo. Ostatni udać się ma na posadę do Paryża.

— Jenerał Don Manuel de la Concha, nie chce przyjąć poselstwa w Paryżu; żąda oraz, aby Minister wojny przywrócił go do kapitaństwa jeneralnego Katalonii. Jen. *Prim* przybył do Kadyxu, zkąd udaje się do Porto-Ricco. Jenerał *Serrano* objął już urząd Jeneralnego Kapitana prowincyi Grenady.

— *Heraldo* donosi, że gabinet postanowił przeznaczyć 12 milionów realów w brzęczącéj monecie, na spłacenie zaległéj płacy duchowieństwu.

— Potwierdza się, że P. Isturiz złożył posadę poselską w Londynie.

— Nowy sprawujący interessa Portugalskie przy dworze tutejszym, Vasco Pinto Belsamao, przybył do Madrytu.

Dnia 28 listopada.

Od powrotu Królowéj Krystyny wydalono z pałacu zwykłych lekarzy Królowéj Izabelli, a natomiast pieczę nad jéj zdrowiem poruczono niejakiemu Nunez, nie mają-

Нупецъ, неимѣющій никакого понятія о медицинѣ, но который дѣлаетъ чудеса въ врачеваніи. Медики возстали противъ назначенія этого человѣка, почитая его шарлатаномъ. Юная Королева, съ нѣкотораго времени утратила свой свѣжій цвѣтъ лицъ, что подало поводъ къ различнымъ толкамъ за границею. Вчера королевская фамилія была на охотѣ въ Пардо. Сѣверный вѣтеръ былъ такъ силенъ, что ломалъ деревья въ лѣсу; однако Королевѣ позволено было охотиться, между тѣмъ какъ супругъ Е. В. и вдовствующая Королева оставались въ дворцѣ Пардо.

— Главнымъ предметомъ разговоровъ служитъ здѣсь теперь убійство одной дѣвицы, рѣдкой красоты, родственницы духовника царствующей Королевы состоявшей въ штатѣ Королевы Маріи-Христины и жившей во дворцѣ. Выломавъ дверь комнаты, гдѣ она жила, несчастную нашли съ перерѣзаннымъ горломъ. Это преступленіе, совершенное днемъ, сопровождается чрезвычайно-таинственными обстоятельствами. Убійца имѣлъ время вымыть себѣ руки о-де-колономъ, который, въ бутылкѣ, стоялъ въ этой комнатѣ; даже у него достало духа обтереть ихъ бѣлымъ фартухомъ, бывшимъ на жертвѣ. Рапа была такъ глубока, что голова почти отдѣлилась отъ туловища. Врачи объявили, что не прошло и часа отъ совершенія преступленія до его открытія. Всѣ теряются въ догадкахъ объ этомъ печальномъ происшествіи, подавшемъ поводъ къ слухамъ всякаго рода.

— И между Испанцами нашелся человѣкъ, который полагаетъ, что онъ удовлетворительнымъ образомъ успѣлъ рѣшить задачу о воздухоплаваніи. Одинъ ученый въ Медина-Сидоніи, какой-то Г. Монтемайоръ, препроводилъ къ Королевѣ Изабеллѣ подробный планъ, въ которомъ описываетъ изобрѣтенную имъ воздухоплавательную машину, съ помощію которой въ продолженіи 10-ти часовъ можетъ онъ перелетѣть по воздуху изъ Кадикса въ Мадритъ и опуститься на главный балконѣ замка. Машину эту онъ называетъ *Эолосомъ*, и проситъ Королеву объ отпускѣ ему 15,000 тяжелыхъ піастровъ, на которые онъ хочетъ устроить свою машину такъ, что она будетъ въ состояніи двигать двѣ пушки, нисколько не теряя своей быстроты. Изобрѣтателю, какъ видно изъ плана, весьма хорошо извѣстны затрудненія, которыя донынѣ встрѣчались относительно направленія полета воздушныхъ шаровъ, но онъ увѣряетъ, что побѣдилъ ихъ оовершенно. Онъ употребляетъ для сего наполненые водородомъ шары, заключающіе въ себѣ другіе шары, частію пустые (съ разряженнымъ воздухомъ), частію наполненные сжатымъ воздухомъ, и соединенные между собою трубками. Такимъ образомъ посредствомъ пропусканія воздуха изъ одного шара въ другой, думаетъ производить подниманіе, опусканіе и движеніе машины.

Португалія.

Лиссабонъ, 29 Ноября.

Во всѣхъ португальскихъ провинціяхъ произведены были вчера выборы избирательныхъ комитетовъ, дѣлженствующихъ избрать депутатовъ. Здѣсь въ столицѣ они произошли совершенно въ пользу кабралистовъ; комитетъ считаетъ 5 535 кабралистовъ, и только 3,630 сентябристовъ. Министерскіе кандидаты пали всѣ, что подало поводъ къ распространенію слуха объ распущеніи кабинета. Герцогъ Сальданья обнародовалъ въ газетѣ *Diario* о присоединеніи своемъ къ кабралистамъ. Равномѣрно и въ Опорто, сколько извѣстно, выборы произошли въ пользу сей же партіи.

cemu żadnego wyobrażenia o sztuce lekarskiéj, atoli wsławionemu przez nadzwyczajne kuracye. Lekarze stolicy oświadczyli się wyraźnie przeciw powołaniu na przybocznego lekarza Królowéj, człowieka, będącego pewnym rodzajem szarlatana. Młoda Królowa straciła od niejakiego czasu swą zwykle zdrową cerę: co stało się powodem do rozmaitych pogłosek za granicą. Wczoraj, Królewska rodzina była na polowaniu w Pardo, Wiatr, dmący z północy, wiał tak silnie, że obalał drzewa w lesie, jednakże dozwolono polować Królowéj Izabelli, kiedy przeciwnie jéj matka i małżonek, odziani w ciepłe futra, bawili w zamku Pardo.

— Głównym przedmiotem rozmów, jest tu w téj chwili zabójstwo jednéj młodéj osoby, rzadkiéj piękności, krewnéj spowiednika panującéj Królowéj, zostającéj przy dworze Królowéj Maryi Krystyny i mieszkającéj w pałacu. Znaleziono ją z przerzniętém gardłem we własném swojem mieszkaniu, którego drzwi wyłamać musiano. Morderstwo to popełnione w śród dnia, zdaje się być połączone z nadzwyczaj tajemniczemi okolicznościami. Zabójca miał czas obmyć ręce wódką Kolońską, która w szklance stała na stole, i miał nawet dość siły otrzeć je białym fartuszkiem, ktory zamordowana miała na sobie. Rana w szyi była tak głęboka, że głowa była całkiem prawie odcięta od tułowu. Lekarze zapewnili, że między popełnieniem a odkryciem morderstwa nie mogło upłynąć więcéj nad godzinę czasu. Wszyscy tu gubią się w domysłach względem tego okropnego zdarzenia, ktore staje się powodem do różnego rodzaju pogłosek

— I pomiędzy Hiszpanami znalazł się jeden, co sądzi że w sposób zadawalniający rozwiązał zadanie żeglugi napowietrznéj. Uczony w Medina Sidonia, niejaki P. Montemayor, przesłał Królowéj Izabelli obszerny plan, w którym opisuje wynalezioną przez siebie aerostatyczną maszynę, za pomocą któréj, w przeciągu 10 godzin, chce przelecieć powietrzem z Kadyxu do Madrytu i spuścić się na główny balkon zamku. Maszynę tę nazywa *Eolusem*, i uprasza Królowę, aby mu zaliczyła 15,000 ciężkich piastrów przy pomocy ktorych, chce swą maszynę tak zbudować, że będzie mogła zabrać dwa działa, nie tracąc przez to nic na szybkości swojéj. Przedsiębierca (jak się z planu jego okazuje) zna z resztą bardzo dobrze trudności, jakie dotychczas nastręczały się względem kierunku żeglugi napowietrznéj, ale utrzymuje, że je przez swój wynalazek pokona. Używa on do tego napełnionych wodorodem kul, w których znajdują się znowu inne, częścią próżne (t. j. mające powietrze wypompowane), częścią ścisnionem powietrzem napełnione, a wszystkie połączone z sobą za pomocą rur. Przez przepuszczanie więc powietrza z jednéj kuli do drugiéj, uskuteczniać chce wznoszenie się, spadanie i nadanie kierunku maszynie.

Portugalia.

Lizbona, 29 listopada.

We wszystkich prowincyach portugalskich odbyły się wczoraj wybory komitetów wyborczych, które z pośrod siebie wybiorą znowu Deputowanych. Tu w stolicy wypadły zupełnie na korzyść Kabralistów, albowiem komitet wyborczy liczy 5,535 Kabralistów, a tylko 3,630 Septembrystów. Ministeryalni kandydaci wszyscy upadli, ztąd wznawiają się wieści o zmianie gabinetu. Xiąże Saldanha ogłosił w dzienniku *Diario* formalne swoje połączenie się z Kabralami. I w Oporto, o ile wiadomo, wybory wypadły także na korzyść tego stronnictwa.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 16-го Декабря 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.